

Afstemning

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

25) Anden behandling af lovforslag nr. L 204: Forslag til lov om ændring af lov om energifgift af mineralolieprodukter m.v. (Ophævelse af afgiften på smøreolier, hydraulikolier og lign. og godtgørelse af genvundne benzindampe m.v.).

Af skatteministeren (Svend Erik Hovmand). (Fremsat 30/4 2002. Første behandling 13/5 2002. Betænkning 22/5 2002).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget og ændringsforslaget sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Erik Mortensen (S):

Socialdemokratiet har jo også ladet sig overbevise om, at lovforslaget er i overensstemmelse med gældende EU-ret, så det har vi ikke nogen problemer med, men vi finder det selvfølgelig lidt bemærkelsesværdigt, at et provenutab på 120 mio. kr. ikke bliver anvist på nogen måde fra regeringens side. Det er efter vores opfattelse god parlamentarisk skik, at man ved en sådan manko også anviser, hvor pengene kommer fra.

Ministeren skriver i et skriftligt svar til udvalget:

»For at sikre det størst mulige råderum for reduktion af skatten på arbejdsindkomst fra 2004 agter regeringen således at hæve skatter og afgifter i forbindelse med finansloven for 2003.«

Det bliver selvfølgelig en spændende øvelse, for hvis der skal være råderum til skattelettelse, er det nok mere end de 120 mio. kr., vi taler om, kunne jeg forestille mig. Men vi er selvfølgelig

lidt interesseret i, når vi har et helt konkret objekt at tale om her, nemlig fjernelse af afgifter på smøreolie og hydraulikolier m.v. med et provenutab på 120 mio. kr., at så er det det, vi taler om.

Ministerens svar lægger jo op til en bred vifte af skattestigninger, og det kunne selvfølgelig være spændende at høre, hvordan det skal praktiseres ud over lige netop det konkrete i forbindelse med lovforslag nr. L 204.

Kl. 22.45

Skatteministeren (Svend Erik Hovmand):

Jeg tror godt, hr. Erik Mortensen kender svaret.

Sagen er jo den, at ifølge den definition af skattestoppet, som hr. Erik Mortensen kender udmærket – har kunnet gøre sig bekendt med i hvert fald – er det sådan, at EU-bestemmelser af denne type vil kunne kompenseres ved forhøjelse på andre områder. Det er det, der fremgår af det svar, som hr. Erik Mortensen netop har refereret til, og det er denne øvelse, som vil foregå i forbindelse med den øvelse, der i øvrigt skal foregå til efteråret.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslaget vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Tredje næstformand (Kaj Ikkast):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

26) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 108:

Forslag til folketingsbeslutning om tilskud til praktikpladser.

Af Lene Jensen (S) m.fl. (Fremsat 7/5 2002).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

På baggrund af, at mere end 10.000 personer er registreret på erhvervsskolerne som praktikpladssøgende, har forslagsstillerne fra den socialdemokratiske folketingsgruppe fremsat forslag til folketingsbeslutning om tilskud til praktikpladser, hvorefter regeringen pålægges at fremsætte et lovforslag om et generelt praktikpladstilskud med virkning fra den 1. maj 2002 og en omlægning af præmieordningen vedrørende erhvervsskoler tilvejebringelse af praktikpladser.

Jeg afviser på regeringens vegne forslaget, som det ligger, men jeg er åben for konstruktive drøftelser med forslagsstillerne og alle andre om ændringer på erhvervsuddannelsernes område, ændringer, som kan bidrage til, at private og offentlige virksomheder til stadighed forsynes med veluddannede unge, som har fået de efterspurgte kompetencer. Hertil hører bl.a., at uddannelserne skal være attraktive og relevante både for erhvervslivet og for de unge.

Generelle tilskudsordninger har højst en kortsigtet positiv effekt. Til gengæld modvirkes de nødvendige tilpasninger af erhvervsuddannelserne og vekseldannelsesprincippet.

Den foreslåede ændring af præmieordningen vil for skolerne desuden være særdeles administrationstung. Praktikpladsmangelen er koncentreret om forholdsvis få uddannelser, hvor der er mange elever i skolepraktik. På andre områder og med geografiske variationer er der samtidig elevmangel.

Jeg har bemærket, at forslaget går ud på, at det nuværende praktikpladstilskud til arbejdsgivere, der indgår restuddannelsesaftaler med elever i skolepraktik, dvs. de svage stillede elever, afløses af et generelt praktikpladstilskud. Ordningen skal som den hidtidige finansieres af Arbejdsgivernes Elevrefusion. Det vil blive kostbart for arbejdsgiverne, især for dem, der ikke har mulighed for at ansætte elever.

Selvfølger ville de arbejdsgiverbidrag, der bruges til skolepraktikordningen, nok kunne finansiere en tilskudsordning, men forudsætningen er ganske klart, at skolepraktikken nedlægges i tillid til, at tilskud til virksomhederne vil give det nødvendige antal pladser.

Men det virker, som at forslagsstillerne ikke nærer den tillid, idet der opereres med, at virksomhedernes bidrag til AER skal sættes i vejret. Forslagsstillerne henviser som begrundelse for

denne omfordeling af penge mellem virksomhederne bl.a. til, at flere tusinde elever hvert år skuffes i deres berettigede forventning om at kunne fuldføre deres uddannelse med praktikophold på en rigtig arbejdsplads.

Jeg er meget enig i, at der er behov for at justere erhvervsuddannelserne, men jeg mener ikke, at det er muligt eller for så vidt ønskeligt at indrette systemet sådan, at enhver skal kunne fuldføre en hvilken som helst uddannelse, som vedkommende måtte ønske sig eller har fået mulighed for at begynde på.

Det er et væsentligt træk ved erhvervsuddannelserne, at elever frit kan begynde med et grundforløb, der leder frem mod flere uddannelsesmuligheder. Et andet træk er, at eleverne, hvis de kan klare uddannelsen fagligt, har krav på at fuldføre en erhvervsuddannelse, måske ikke lige den højest ønskede uddannelse, men dog en uddannelse, eventuelt efter et overgangskursus, der kan sikre eleven de formelle adgangskrav. Og den uddannelse er vel at mærke lønnet med overenskomstmæssig elevløn.

Af de ca. 10.000 personer, der for tiden er registreret som praktikpladssøgende på erhvervsskolerne, er ca. to tredjedele optaget i skolepraktik, og de fleste øvrige er i gang med et grundforløb. Det vil sige, at de ikke er parate til at indgå uddannelsesaftale og begynde i lønnet praktik.

Kl. 22.50

Mange af grundforløbseleverne vil nå at få en praktikplads, inden de er færdige med grundforløbet eller umiddelbart herefter, men nogle vil efter 3 måneders forgæves søgen efter praktikplads blive optaget i skolepraktik, hvor de i kortere eller længere tid vil få praktikuddannelse, indtil de opnår praktikplads.

Det er jo sådan, at skolepraktikelever i stor udstrækning indgår delaftaler eller er i virksomhedsforlagt undervisning under deres skolepraktikforløb. Det er kun et fåtal, der afslutter deres uddannelse i skolepraktik; derimod får de fleste før eller siden en restuddannelsesaftale.

Men der skal naturligvis ikke herske nogen tvivl om, at jeg helst så, at alle elever havde mulighed for at gennemføre hele praktikdelen af deres uddannelse i en virksomhed. Det er bare vigtigt for mig at fremhæve, at problemet langt fra er generelt for alle erhvervsuddannelser.

I nogle uddannelser mangler virksomhederne elever. Det kan ikke afhjælpes med tilskud til virksomhederne. I mange uddannelser er der en fornuftig balance mellem udbud og efterspørg-

sel. Her vil praktikpladstilskud være direkte skadeligt for en sund udvikling.

Det er rigtigt, at et generelt tilskud tidligere antagelig har frembragt ekstra praktikpladser i et vist omfang, men erfaringerne viser også, at denne effekt er relativt kortvarig. Der er også dårlige erfaringer med tilskud. Tidligere erfaringer tyder f.eks. på, at løntilskud på visse områder kan medføre utilsigtede lønstigninger.

Praktikpladsproblemet kan som nævnt i det væsentlige afgrænses til de få uddannelser, hvor der er mange elever i skolepraktik. Det forholder sig sådan, at ca. 75 pct. af eleverne i skolepraktik er koncentreret om ca. 15 af de i alt 97 erhvervsuddannelser, og langt størsteparten er i gang med en kontoruddannelse eller en teknisk it-uddannelse.

Undervisningsministeriet og arbejdsmarkedets parter er allerede i gang med at undersøge, om det er strukturen i disse uddannelser, der udgør en barriere for ansættelse af elever i virksomhederne. Vi vil også se på, om der er behov for at sanere uddannelsesmulighederne.

Regeringen overvejer tillige alternativer til skolepraktik. Der skal ikke herske tvivl om, at vi gerne vil afskaffe eller begrænse denne ordning, men der skal være noget andet, som kan løse opgaven, i stedet for skolepraktik, og det alternativ er ikke rene og skære løntilskud til virksomhederne.

Desværre havde praktikpladssituationen allerede udviklet sig ugunstigt under den tidligere regering. Vi vil nu søge at finde nye veje sammen med uddannelsernes parter. På dette grundlag og i forbindelse med regeringens øvrige initiativer på uddannelsesområdet vil jeg tage de nødvendige initiativer på erhvervsuddannelsernes område. Såfremt der bliver behov for en ændring af lovgivningen, kommer jeg tilbage med et forslag herom.

Et af instrumenterne på længere sigt skal være en styrket vejledningsindsats, som skal være med til at kvalificere de unges uddannelsesvalg. Målsætningen er, at de unge får et langt bedre grundlag for at træffe et mere sikkert uddannelsesvalg. Heri skal naturligt inddrages virksomhedernes behov.

Jeg tror ikke, at den foreslåede ordning vil rumme det ønskede incitament for skolerne. De har allerede i dag økonomiske incitament til at skaffe praktikpladser. Færre praktikpladser giver nemlig færre elever i uddannelsernes hovedforløb og dermed faldende taxameterindtægter.

En model som den foreslåede, hvor skolerne belønnes for de sidste 30 pct. af de elever, der får praktikplads, vil efter ministeriets beregninger i gennemsnit udløse 3.700 kr. pr. praktikplads, idet vi læser forslaget sådan, at det er den nuværende præmiesum, som skal omfordeles.

Det betyder, at den nuværende præmiering, der er målrettet efter de skoler, hvor søgekøen er stor, med forslaget erstattes af en ordning, hvor præmierne strøs ud i tyndere lag og systematisk også gives til skoler, hvor det ikke kan begrundes med, at skolen har skullet gøre en ekstraordinær indsats for at få elever ud i praktik. Ordningen vil tillige være særdeles vanskelig at administrere, og tiden er ikke til hovsaløsninger, der kræver mere administration, og som måske ikke har nogen effekt.

Men vi er helt åbne over for at se på den pågældende ordning i sammenhæng med alle de andre AER-finansierede ordninger. Det vil ske i forbindelse med de initiativer, som jeg lige har omtalt med hensyn til vekseluddannelsernes fremtidige indretning. I forbindelse med eventuelle ændringer af erhvervsuddannelserne og vekseluddannelsesordningen vil jeg naturligvis inddrage arbejdsmarkedets parter og skoleorganisationerne i processen. Vi må heller ikke glemme, at ansvaret for praktikpladserne først og fremmest påhviler de erhverv, der har brug for den uddannede arbejdskraft.

Kl. 21.55

Alt i alt kan jeg som nævnt ikke støtte det fremsatte forslag, og lad mig også gøre følgende helt klart: Virksomhederne skal ikke stoppe op i forventning om en kommende tilskudsordning. Hvis praktikpladsmarkedet går i stå efter debatten her i dag, skal det ikke være under henvisning til løfter fra regeringen om nye tilskudsordninger. Det er mit inderlige håb ikke mindst for de unges skyld, at det heller ikke bliver aktuelt for virksomhederne at undlade at oprette praktikpladser her og nu under henvisning til kommende pålæg til regeringen fra et flertal her i salen.

Jeg håber kort sagt, at denne sag bliver lukket eftertrykkeligt med afvisningen af forslaget.

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Jeg synes, ministerens besvarelse er sølle. Jeg har hørt ministeren og partifæller til ministeren tale om, at mennesker skulle før systemet.

Vi står og stod pr. 1. januar med næsten 11.000 mennesker, som var praktikpladssøgen-

de, et tal, der jo ikke kom bag på ministeren, og et tal, som chokerede alle os andre. Den 25. april sender vi et brev til ministeren og beder ministeren om at handle på det her område, om at gøre noget. Og da der ikke sker noget, og da vi ikke får et tilfredsstillende svar fra ministeren, andet end at vi får at vide, at vi kan vente på, at der sker noget på et senere tidspunkt, når ministeren kommer med sit store forkromede forslag, ja, så fremsætter vi det her beslutningsforslag.

Jeg vil godt spørge ministeren: Har ministeren slet ikke nogen respekt for de mange mennesker, som står i en situation og er vidende om, at så længe de er skolepraktikpladssøgende, er deres chancer for at komme i varig beskæftigelse efterfølgende meget, meget ringere end for dem, der er ude i ordinært praktikophold?

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg kan forsikre hr. Thomas Adelskov om, at jeg har umådelig stor respekt for de unge mennesker, som er i den situation, som hr. Thomas Adelskov beskriver, og det er lige præcis derfor, at jeg ikke ønsker at hoppe med på denne her lappeløsning, som Socialdemokratiet lægger op til, fordi jeg anser det for intet mindre end – hvis formanden tillader det – blot at tisse i bukserne. Det vil sige, at det har ikke nogen reel effekt, det forslag, som Socialdemokratiet her lægger op til.

Så kan jeg ikke dy mig for at minde hr. Thomas Adelskov om, at hele denne situation jo sådan set var velkendt under den tidligere regering. Så jeg kunne godt tænke mig at spørge hr. Thomas Adelskov, hvorfor man ikke tog fat på det, dengang hr. Thomas Adelskovs parti sad i regering. Hvorfor gennemførte man så ikke det her forslag, hvis hr. Thomas Adelskov mener, at det lige præcis er det her, der skal til for at udvise respekt over for de unge mennesker, der er tale om?

Jeg mener som sagt, at vi er nødt til at se det langt mere grundlæggende og tage fat på problemstillingen på en helt, helt anderledes grundlæggende måde end det, som Socialdemokratiet lægger op til her.

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Nu svarer ministeren, at ministeren har stor respekt for de 11.000 unge mennesker, der er i denne ulykkelige situation. Så vil jeg gerne spørge: Hvorfor har ministeren så ikke gjort noget noget for? Der har jo været masser af muligheder og

masser af lejligheder til at gribe fat om denne her sag, til at tage en drøftelse med partierne i Folketinget om at løse det her kæmpe problem.

Ministeren afviser det her som et hovsaforslag. Kan ministeren ikke bekræfte, at sidste gang, man havde en sådan ordning, hvor man belønnede praktikpladsoprettelser, var der ca. 38.000 praktikpladser, og i dag har vi under 30.000 oprettede praktikpladser? Kan ministeren ikke bekræfte, at dengang kunne det godt fungere?

At det er en bureaukratisk ordning, jamen det vedkender vi os jo også i forslaget. Men et eller andet må der gøres, og ministerens svar er endnu en gang, at nu skal vi afvente det store forkromede forslag, og det har vi sådan set ventet på i enormt lang tid.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Nu synes jeg lige, vi for en ordens skyld skal have styr på de tidsmæssige proportioner i det her.

Hr. Thomas Adelskov og hr. Thomas Adelskovs parti har haft knap 10 år til at ændre på det her. Den nuværende regering har siddet siden den 27. november, det vil sige, at vi har haft et halvt år. Så hr. Thomas Adelskov må altså have mig meget undskyldt.

Men jeg mener ikke, der er behov for lappeløsninger som det, der lægges op til her. Der er behov for mere fundamentale løsninger netop i respekt for de unge mennesker, som der er tale om her. Så jeg synes, hr. Thomas Adelskov skal bevare jordforbindelsen og have for øje, hvad der egentlig er tale om med hensyn til Socialdemokratiets egen indsats på det her område.

For hvorfor gennemførte man ikke denne her ordning, mens man havde mulighed for det, altså før den 27. november, hvis det nu lige præcis er det, der skal til?

Kl. 23.00

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Argumentet mod dette beslutningsforslag, kan jeg forstå på ministeren, er, at Socialdemokratiet ikke gennemførte det, da vi var i regering. Det er det, jeg kan forstå på ministerens besvarelse.

Jeg vil godt spørge igen: Er det ikke korrekt, at der sidste gang, der var en sådan ordning, var ca. 38.000 oprettede praktikpladser, og i dag er vi under 30.000? Og når nu ministeren gerne vil fremdrage, hvad Socialdemokratiet har gjort på

dette område, så kunne ministeren måske bekræfte, at vi i vores finanslovsforslag for dette indværende finansår rent faktisk lagde op til en 4-årig aftale for erhvervsskolerne for at få gennemarbejdet og kigget på hele praktikpladssituationen og skabt holdbare løsninger.

Der er intet sket under den regering, der sidder nu, og dens partier har jo ellers i valgkampen og tidligere brøstet sig af at holde fanen højt og tale om, at mennesket skulle komme før systemet. Nu ser vi tydeligt, at systemet endnu en gang må bære fanen forrest og lade mennesket stå bagest i køen, og det, der er effekten af det, er, at 11.000 unge mennesker kan vente på et forkromet forslag fra ministeren. Men der sker intet, og der er intet stillet i udsigt.

(Kort bemærkning).

Lene Jensen (S):

Jeg synes, det er vigtigt, at vi får argumentationerne på plads i forhold til ministerens analyse.

Der, hvor jeg bliver nysgerrig, er på to felter. Det ene er, om det ikke gør indtryk, at man samtidig med afskaffelsen af det generelle tilskud tilbage i 1997 så det drastiske fald til et andet niveau for antallet af praktikpladser, et udslag, som man ikke under nogen omstændigheder har set magen til i den tid, man har lavet praktikpladsstatistik. Det er den ene ting i forhold til denne her meget kategoriske afvisning af, om det der med generelt tilskud overhovedet kunne hjælpe.

Det andet, jeg er bekymret for, er timingen. Jeg synes, det er fortvivlende, at vi må vente på noget, som er relativt stort, relativt forkromet og derfor sandsynligvis også har en relativt lang gennemførelsestid. Så jeg beder om som punkt et enten at få lidt mere på timingen eller som punkt to at høre, om der ellers er vilje til at lave nogle midlertidige tiltag.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Nu må hr. Thomas Adelskov og fru Lene Jensen have mig meget undskyldt. Jeg synes, det er udtryk for næsten umådeligt hykleri at skulle lægge øre til, at den nuværende regering, som har siddet ½ år, skulle løse det, som Socialdemokratiet har haft knap 10 år til at være med til at løse.

Fru Lene Jensen fremdrog afskaffelsen af præmieordningen i 1997. Lad mig minde om, at det ikke var os, der afskaffede den, men jo derimod bl.a. den regering, som Socialdemokratiet var en del af. Så jeg forstår ikke helt argumenta-

tionen. Hvis nu det var så fantastisk en ordning, hvorfor afskaffede man den så? Og hvis nu det var så fantastisk, fantastisk en ordning, hvorfor genindførte man den så ikke lynhurtigt?

(Kort bemærkning).

Lene Jensen (S):

Jeg er klar over, at det ikke er fremmede for min personlige popularitet at tage ordet igen. Men jeg vil bare for det første sige, at når man afskaffer en ordning, er det jo svært at forudse helt præcist, hvordan tingene udvikler sig.

Jeg vil ikke stå her og redegøre for, hvad en regering har ført af politik 5 år før, jeg kom i Folketinget. Det, jeg gerne vil efterlyse svar på, er, om det er fuldstændig urealistisk at tænke sig, at vi i en fart kan komme i realitetsforhandlinger om nogle ting, der kan forbedre situationen her og nu.

Jeg er med på, at vi skal snakke langsigtet, og det glæder jeg mig meget til, og det skal nok blive meget interessant. Men det, jeg efterlyser svar på, er, om man kan forestille sig, at der var et eller andet, man kunne finde sammen om at gøre på initiativ af ministeren, når nu ministeren ikke vil bakke op om vores initiativ, der hjælper i en fart.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Som jeg også har været inde på i min besvarelse, tager jeg gerne drøftelser om konstruktive forslag på det her område. Men som det også klart er fremgået af det, jeg allerede har sagt, finder jeg ikke Socialdemokratiets forslag særlig konstruktivt, og jeg finder ikke, at det er et særlig konstruktivt bidrag til at løse denne her problemstilling.

Kl. 23.05

Men jeg vil selvfølgelig gerne drøfte konstruktive forslag, og jeg vil naturligvis også involvere arbejdsmarkedets parter og tillige de relevante skoleorganisationer i en diskussion om, hvordan vi får løst denne her problemstilling. For løses skal den naturligvis.

Tredje næstformand (Kaj Ikkast):

Fru Tina Nedergaard som ordfører.

Tina Nedergaard (V):

Da den konservative ordfører ikke kan være til stede i aften, er jeg blevet bedt om også at tale på Det Konservative Folkepartis vegne.

Venstre og Det Konservative Folkeparti er helt enige med forslagsstillerne i, at vi skal sikre, at så mange erhvervsuddannelseselever som muligt gennemfører deres uddannelse i praktik i en offentlig virksomhed eller i en privat virksomhed.

Venstre og Det Konservative Folkeparti kan imidlertid ikke støtte det fremsatte forslag, fordi det ganske enkelt ikke vil løse de komplicerede problemstillinger, som er skyld i, at der er en ubalance mellem udbudte praktikpladser og antallet såvel som sammensætningen af praktikpladssøgende.

Tværtimod vil en ny kollektiv afgift på virksomhederne øge virksomhedens udgifter ved at ansætte flere personer, da AER-bidraget jo som bekendt udmåles efter, hvor mange ansatte man har i virksomheden. Forslaget er således direkte i modstrid med Venstres og De Konservatives ønsker om at fremme virksomhedernes konkurrenceevne, og det er også i modstrid med vores mål om at få flere i arbejde.

Samtidig er det et problem med et generelt tilskud. Et generelt tilskud vil ikke tage højde for den kendsgerning, at for langt de fleste elever fungerer vekseldannelsesprincippet godt.

Et generelt praktikpladstilskud vil således medføre et betydeligt dødvægtstab, hvor der skal udbetales penge til virksomheder, som allerede i dag er i stand til, men også er parate til at ansætte elever på helt ordinære overenskomstmæssige vilkår.

Det er også væsentligt at mærke sig, at hvis et generelt tilskud skulle kunne afhjælpe problemet, så må det være, fordi man har en antagelse om, at elevlønningsniveauet er for højt. Hvis man mener, at elevløningerne er for høje, er det jo et andet sted, problemet skal løses, end her i Folketingssalen, nemlig i overenskomsterne mellem parterne.

Efter Venstres og Det Konservative Folkepartis opfattelse er der mange facetter af den uheldige udvikling på praktikpladsmarkedet, hvor både unge og voksne henvises til enten at gennemføre deres uddannelse i skolepraktik eller fravælge deres faglige uddannelse.

For det første er det helt klart, at der er en ubalance mellem virksomhedens behov for elever og også senere for faglærte og så den søgning, som eleverne har til uddannelserne. Inden for nogle områder er der for mange praktikpladssøgende, mens andre områder mangler elever. Området, hvor der mangler elever, er f.eks. inden for social- og sundhedsuddannelser-

ne, som ikke er en del af erhvervsuddannelserne, men som dog kunne rekruttere fra den samme gruppe af elever, og også inden for andre fag som f.eks. VVS-området og bagerfaget.

I nogle områder af Danmark er der for mange praktikpladssøgende inden for nogle fag, mens der mangler elever i andre regioner.

Et generelt tilskud vil ikke hjælpe de virksomheder, der faktisk mangler elever, eller de brancher, der mangler elever, men tværtimod straffe disse virksomheder yderligere, hvilket vi i Venstre og Det Konservative Folkeparti ikke kan støtte.

For det andet er det nødvendigt at se på den økonomiske incitamentsstruktur på området. En række af de præmier og tilskudsordninger, der er indført, har skabt et uigennemsigtigt marked, hvor det faktisk kan svare sig for alle aktørerne at lade eleverne gå i skolepraktik, før han eller hun får en kontrakt med en virksomhed. Der er selvfølgelig behov for at få rettet op på det misforhold.

Det er også væsentligt at notere sig, at erhvervsuddannelserne i dag optager mange voksne elever. Faktisk er hver tredje elev 25 år eller derover. Det er faktisk også sådan, at antallet af voksne elever i erhvervsuddannelsessystemet på det tekniske område er fordoblet siden 1992 og tredoblet på det merkantile område.

Det skyldes bl.a., at mange kommer fra aktivering og revalidering, og de har måske derfor nogle andre problemstillinger end dem, vi vil forbinde med de unge praktikpladssøgende, som i øvrigt er langt færre end de 11.000, der blev opgivet her fra talerstolen.

Spørgsmålet er, om et ungdomsuddannelsessystem er egnet til at tage hånd om de behov, som de nye voksne elevgrupper, vi har inde i systemet, har, og om praktikken i den form, vi kender den i dag, er et egnet værktøj hertil.

Der er utvivlsomt flere faktorer, som spiller ind. Det kan f.eks. være virksomhedens måde at organisere arbejdet på, ændring af arbejdsfunktioner, planlægningshorisonten i virksomhederne m.v. Flere virksomheder peger da også på, at det er administrativt tungt at have elever, og det er vanskeligt at planlægge flere år frem i tiden, hvilket man nødvendigvis må gøre, når man nu indgår langvarige kontrakter med eleverne, sådan som det kendte erhvervsuddannelsessystem er i dag.

I erkendelse af en kompleks problemstilling er der gennemført en række analyser af barriererne for praktikpladser. Det er f.eks. sket i Er-

hversuddannelsesrådets regi, også under den tidligere regering.

Kl. 23.10

For Venstre og Det Konservative Folkeparti er det vigtigt, at resultaterne af det merkantile udvalgs arbejde indgår i vurderingen af, hvilke initiativer der skal igangsættes for at forbedre situationen for praktikpladsmarkedet.

I Venstre og Det Konservative Folkeparti imødeser vi med forventning regeringens forslag til nye initiativer, og vi vil naturligvis gerne bidrage til ændringer, som kan afhjælpe ubalancen på praktikpladsmarkedet både af hensyn til eleverne og af hensyn til virksomhederne, men også langsigtet af hensyn til arbejdsmarkedet.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):
Fru Louise Frevert som ordfører.

Louise Frevert (DF):

Som udgangspunkt er Dansk Folkeparti opmærksomt på, at der stadig væk er problemer med praktikpladser, og vi vil da også kvittere for, at Socialdemokraterne har fremsat et sympatisk forslag.

Vi er også helt enige i forslagens intentioner om at få flere erhvervsuddannelseselever i ordinar praktik i virksomhederne, offentlige såvel som private. Det er nemlig vores opfattelse, at eleverne får den bedste uddannelse, hvis de oplever arbejdslivet i et rigtigt, positivt miljø, hvilket kun kan ske på en arbejdsplads.

Dansk Folkeparti kan imidlertid ikke støtte, at danske virksomheder pålægges nye kollektive afgifter, uden at vi har nogen garanti for eller i øvrigt erfaring for, at nye afgifter skaber nye praktikpladser.

For eksempel medfører det en merregning på 800 mio. kr. til virksomhederne i forbindelse med den daværende regerings finanslov for 2001, men ikke flere praktikpladser. Tværtimod har antallet af praktikpladser generelt været faldende lige siden.

Nye praktikpladstilskud er da heller ikke en langsigtet løsning, for Dansk Folkeparti vil hellere bidrage til at forbedre elevernes muligheder for at få en praktikplads på overenskomstmæssige vilkår for såvel virksomhed som elev.

Et af de vigtigste argumenter for at få dette forslag gennemført vil være, at man ser nødvendigheden i at forhøje virksomhedernes indbetaling til Arbejdsgivernes Elevrefusion, AER, og gennemgående i forslaget har jeg forstået, at der

er en hel del, man vil prioritere igennem AER-finansiering. Så spørgsmålet vil være, hvor meget man skal straffe arbejdsgiverne ved, at de skal indbetale enorme beløb på denne konto.

Vi kan heller ikke støtte forslaget, fordi hele problemstillingen omkring AER ikke er uret, og jeg mener, at det er en skævvridning over for en arbejdsgiver eller små erhvervsvirksomheder, der ikke har elever, men alligevel skal indbetale. Det vil være en form for kollektiv afstraffelse, som de i virkeligheden ikke har råd til.

I Dansk Folkeparti vil vi arbejde for et smidigere erhvervsuddannelsessystem, hvor forløbene afpasses dels efter elevernes behov, dels efter virksomhedernes meget ændrede arbejdsorganisering og udvikling.

Nye afgifter vil medvirke til en generel forværring af virksomhedernes konkurrenceevne, hvilket vi i Dansk Folkeparti naturligvis ikke kan støtte. Samtidig vil vi arbejde for, at der sker en reel afbureaukratisering af området, så flere af de allerede praktikpladsgodkendte virksomheder ansætter elever og dermed medvirker til at uddanne faglærte til fremtidens arbejdsmarked.

Nye afgifter og tilskud vil ej heller afhjælpe den situation, at vi faktisk mangler elever inden for nogle brancher. Det gælder f.eks. social- og sundhedsområdet. Vi vil derfor hellere medvirke til en forbedret vejledning af eleverne, så de i højere grad søger områder, hvor de har mulighed for praktik og efterfølgende beskæftigelse.

I øvrigt har vi i Dansk Folkeparti forstået, at regeringen er på vej med bud på løsning af problemerne, bl.a. med udgangspunkt i parternes bidrag på det merkantile område, hvilket vi ser meget frem til.

Vi er opmærksomme på, at det har været vejledningen, det har været galt med gennem flere år, og det er en af Dansk Folkepartis hjørnestene, at praktikpladserne skal udbydes på en mere relevant måde end hidtil praktiseret, og det skal ske gennem en mere kvalitativ vejledning. Sagt på en anden måde: Vi skal give en bedre uddannelse til vejlederne og optimere hele tankegangen omkring EMMA mere effektivt.

Dansk Folkeparti kan altså ikke støtte det fremsatte forslag, men vil gerne give tilsagn om at bidrage til forbedringer af strukturen, så vi får de flest mulige uddannede på bedst mulig vis på såvel kort som lang sigt.

Men vi ser frem til, at regeringen kommer med et forslag, som vi kan se nærmere på.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):
 Hr. Aage Frandsen som ordfører.

Kl. 23.15

Aage Frandsen (SF):

Alle partier siger, at det er et problem, at mange unge ikke får praktikplads. Alle partier siger, at man skal vejlede bedre, med henblik på at de unge træffer et valg, som også for de unge er fornuftigt. Spørgsmålet er så bare, hvilke midler man vil anvende.

I stedet for at have et meget firkantet syn på det og sige, at man ikke vil have, at arbejdsgiverne skal pålægges en afgift, eller at man er imod tilskud eller forskelligt andet, skulle man se på, hvad det er, der rent faktisk virker.

Der er ikke tvivl om, at der er mulighed for bedre vejledning, men nu har man talt om formentlig ikke kun de seneste 5-10 år, men endnu længere, at der var behov for bedre vejledning, men til trods for at alle har talt om det, er der altså ikke sket alverden.

Det andet, jeg vil sige, er, at de erfaringer, vi havde i 1990'erne, rent faktisk viste, at når der var et højere tilskud til virksomhederne, som blev finansieret af virksomhederne generelt, havde det en positiv virkning. Der er overhovedet ingen tvivl om det.

Spørgsmålet er: Hvorfor blev det så afskaffet? Det var, fordi den daværende regering, støttet af Venstre og De Konservative, mente, at der var baggrund for at afskaffe det, fordi de økonomiske konjunkturer var til, at det kunne man roligt gøre, for markedet ville sikre, at virksomhederne ville udbyde det antal praktikpladser, der var behov for.

Vi støttede det ud fra en tro på, at det måske nok var rigtigt; der kunne være noget om det. Det viste sig, at det var der ikke. Men det er helt entydigt, at i det omfang man lader tilskuddet falde, falder også efterfølgende udbuddet af praktikpladser. Der er ingen tvivl om det. Derfor synes jeg, at man også skal lære af virkeligheden, og man skal forholde sig helt aideologisk til sådanne spørgsmål om, hvorvidt man er tilhænger eller modstander af tilskud og afgift, for det havde altså en virkning.

Så er der spørgsmålet om, hvordan man indretter det. Vi synes rent faktisk, at den daværende regering også burde være gået i gang med det her tidligere ud fra den betragtning, at netop konjunkturerne, til trods for at de var meget gunstige, ikke bidrog til, at antallet af praktikpladser ville forøges. Det er helt entydigt, at det

var et forsøg på at lade markedet råde, og markedet kunne ikke råde.

Det ændrer ikke ved, at der stadig væk er en ubalance i forhold til nogle praktikpladser. Nogle steder er der mange, og andre steder er der ikke mange, og der er steder, hvor forhold mellem unge og praktikpladser ikke passer sammen. Men hvis man vil løse det her problem, synes jeg, at man skal forholde sig til et princip om gulerod og pisk.

Man kan selvfølgelig også anvende andre metoder. Man kan indføre adgangsbegrænsning, men det har jeg ikke hørt nogen foreslå. Jeg har hørt Venstre foreslå, at man kunne sætte lønnen ned. Det var også en metode at gøre det på nogle steder, altså at regulere det, så det blev billigere. Men af de forskellige forslag, der er kommet, har jeg egentlig kun set, at man anvender et forslag i retning af det, der ligger fra Socialdemokratiets side.

Så er der spørgsmålet: Hvem bliver ramt af det her? Det er ikke specielt de små virksomheder, der bliver ramt af det, for det er rent faktisk de små og mellemstore virksomheder, der er bedst til at tage unge mennesker ind. Det er de store, der snyder. Det er de store, der tænker ved sig selv: Jamen der er andre, der løser problemet for os med hensyn til at udbyde et antal praktikpladser.

Så der er ikke noget med, at man ved en sådan ordning eller en anden ordning specielt skulle ramme de små virksomheder. Det er der slet ikke tale om, tværtimod. Så vi synes, at man burde se konstruktivt på et forslag af den her art el. lign., og vi vil selv komme med et andet forslag til efteråret, for vi ser jo helt tydeligt, at det her forslag ikke bliver vedtaget. Det er måske heller ikke med henblik på, at det skal vedtages, at det fremsættes så sent i folketingssamlingen. Men vedtaget bliver det jo ikke, og nu har regeringen sommeren til at finde ud af det, og er der ikke noget i begyndelsen af oktober, kommer vi under alle omstændigheder med et forslag, for vi mener, at det her ikke er noget, vi kan være bekendt at lade ligge. For man siger til nogle unge mennesker: I kan gå i gang med en uddannelse. Og de kan ikke få fuldendt uddannelsen.

Når unge mennesker i dag går i gang med en gymnasial uddannelse, er det jo ikke noget med, at man siger til dem: Det kan godt være, at I kan få 1. og 2. g, men det er ikke sikkert, at I kan få 3. g. Men til unge mennesker, der vil have en erhvervsfaglig uddannelse, siger man: Det kan godt være, at I kan få lov at begynde, men det er

ikke sikkert, at I kan få en praktikplads, så det er jeres eget ansvar.

Derfor er det et problem, som vi er nødt til at løse. Jeg mener, at den eneste måde at gøre det på er at sige til arbejdsgiverne: Der er lidt pisk, der er lidt gulerod, og det ved vi af erfaring at arbejdsgiverne altså er modtagelige for. Gode argumenter tæller selvfølgelig også, men nogle kroner og øre i den positive eller negative retning tæller meget mere.

Kl. 23.20

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Jeg vil godt lige præcisere, at jeg ikke har foreslået, at lønnen for erhvervsuddannelseselever nedsættes. Jeg sagde, at såfremt man mente, at et tilskud havde effekt, måtte det jo være, fordi man mente, at lønnen var for høj. Det vil jeg så tillade mig at antage at hr. Aase Frandsen mener er i forhold til, hvad virksomhederne er villige til at betale for det at have en elev, hvor man også påtager sig den opgave at uddanne et ungt menneske.

Men jeg skal spørge hr. Aage Frandsen, om han mener, at en generel tilskuds/afgiftsmodel vil være med til at løse de strukturelle problemer, der er i erhvervsuddannelserne, og som jeg også regner med at hr. Aage Frandsen er enig i er der.

Omvendt vil jeg også gerne spørge hr. Aage Frandsen: Hvor mange penge mener hr. Aage Frandsen, at vi umiddelbart skulle hente ude hos arbejdsgiverne for at give en eller anden form for kickstart til praktikpladsmarkedet?

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

I sin tid var tilskuddet i forhold til det, vi kender i dag, 20.000 kr., og det blev så senere aftrappet til 12.000 kr. Det er muligt, at det skal være det beløb i dag eller et større beløb. Det afgørende er, at det har den virkning, og det, jeg vil pege på, er det, vi kan kalde et styret marked. Jeg accepterer markedet som et middel, men når markedet ikke fungerer, skal man bruge andre tilskyndelser, og det er en generel afgift på alle arbejdsgivere, men et selektivt tilskud, nemlig til dem, der påtager sig opgaven.

Det er det, der er ideen i det, for den virksomhed, som påtager sig opgaven, påtager sig opgaven på alle andre virksomheders vegne, og det var jo det, der virkede. Derfor må man spørge: Mener Venstre og Det Konservative Folkeparti,

som Venstre også taler på vegne af, ikke, at det virkede i 1980'erne og 1990'erne? Havde det ingen virkning? Jo, det havde det. Alle ved, at det havde en virkning. Alle kan læse, at det havde en virkning.

Jeg synes, at det er det, man helt aideologisk skulle forholde sig til i stedet for at sige, at man er imod generelle afgifter. Det kan være, at det ligefrem er i modstrid med skattestoppet, og så tåbeligt kan skattestoppet jo ligefrem være, at selv noget fornuftigt ikke kan lade sig gøre, ganske meget endda.

Men jeg beder om, at man kigger på: Hvordan var virkningen dengang? Man kan bare gå ind i statistikken og se, at på det tidspunkt, man fjerner afgiften, falder kurven.

Med hensyn til om elevlønningerne er for høje eller for lave: Det er jo ikke noget, man kan forholde sig entydigt til. Arbejdsgiveren synes åbenbart, at udgiften er for høj. Men det kan jo godt være, at jeg synes, at elevlønnen er rimelig. Det kan også være, at arbejdsgiveren synes, at en anden lønmodtager løn er for høj, og det kan være, at jeg ikke synes det. Derfor er markedet en begrænset mulighed, og derfor skal vi regulere i forhold til markedet. Det er derfor, at vi ikke har en ren markedsøkonomi. Jeg ved jo, at Venstre er vild med markedet, men hvis vi havde den rene markedsøkonomi, ville det gå gruelig galt mange steder.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Jeg vil gerne spørge hr. Aage Frandsen, om han ikke synes, det er et problem – det er påvist af bl.a. HK – at man, når man gennemfører uddannelser, hvor der ikke længere er behov for faglærte, så efterfølgende står uden beskæftigelse. Rent faktisk er der jo en meget høj ledighedsprocent for personer, der er uddannet på HK-området bl.a. igennem skolepraktik, altså en ledighed over det normale. Det er den ene problemstilling ved ikke at løse de strukturelle problemer i erhvervsuddannelsessystemet.

Det andet er, at jeg, hvis jeg skulle anerkende det princip, som hr. Aage Frandsen her redegør for, altså at det ikke er sikkert, at markedet altid reagerer korrekt, jo så omvendt kunne bede hr. Aage Frandsen svare på, om det også ville være fornuftigt med et generelt ansættelsetilskud på det danske arbejdsmarkedet sådan helt generelt, for der har vi jo også en gruppe, som ikke umiddelbart kommer i arbejde. Derfor kunne man argumentere på samme måde.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Det er det, vi har i jobtilskudsordninger. Den nuværende regering går altså også ind for forskellige tilskudsordninger. I øvrigt kan jeg oplyse, at det var en Venstreundervisningsminister, der i sin tid indførte den ordning, som blev afskaffet i midten eller slutningen af 1990'erne.

Kl. 23.25

Så der er ikke noget med, at bare fordi man er liberalist, er man så meget liberalist, at man ikke ved, at liberalismens mærkesag, nemlig markedet, alligevel har sine begrænsninger. Markedet er et udmærket hjælpemiddel. Det er en glimrende tjener, men det er en forfærdelig herre. Og hvis man alene lader markedet råde, ender det altså med, at der er nogle muligheder, som man ikke lader udnytte.

Det ændrer så ikke ved, at jeg jo også helt klart ved, at der er områder, hvor der ikke er behov for alle pladser, fordi der simpelt hen ikke er job bagefter. Nu nævnte fru Tina Nedergaard HK-området. Derfor nævnte jeg også vejledning. Der er to ben. Der skal være bedre vejledning, og det har vi i øvrigt talt om i 10-20 år. Jeg ved ikke, hvad man gør ved det, men altså bedre vejledning skal der til. Det andet er, at når vejledningen så netop kan blive bedre, må man sørge for tilskyndelse til, at virksomhederne påtager sig det, som jeg vil kalde det sociale ansvar og et ansvar i forhold til samfundet, nemlig at sikre, at alle virksomheder får uddannet arbejdskraft.

Der er nogle, der påtager sig det og gør det gladeligt og gør det altid. Hvorfor skal de ikke præmieres i forhold til dem, der snylter på andre?

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Så er jeg nødt til at spørge hr. Aage Frandsen: Hvad gør vi for de brancher, som mangler elever? De vil jo blive pålagt en yderligere afgift, uden at de vil kunne rekruttere de elever, de har behov for. Det gælder social- og sundhedsuddannelsen, det gælder bager og VVS, inden for nogle af metalfagene osv. Det gælder desuden i nogle geografiske områder. Skal vi friholde vestjyske virksomheder for denne generelle afgift, eftersom det er de vestjyske virksomheder, der har vanskeligt ved at skaffe elever? Det var ét spørgsmål.

Det andet er, om hr. Aage Frandsen ikke er bekymret for kvaliteten på de uddannelsesste-

der, man vælger, såfremt det er et spørgsmål om, at det bare skal være billigst muligt for virksomhederne.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg sagde, at der var to ben i det. Jeg vil nævne et tredje ben. Det er altså, at der er nogle virksomheder, som skulle gøre noget mere ud af at fortælle, at de eksisterer, og at det er sjovt at være i de pågældende virksomheder. Jeg tror, at der er ganske mange arbejdsgivere – det gælder også offentlige arbejdsgivere – der skulle fortælle noget mere om, at det er sjovt at være i det job.

Det er også muligt, at der er nogle områder, hvor man må sige, at når det ikke er muligt at få unge mennesker til at påtage sig jobbet, var det måske, fordi arbejdsvilkårene og lønnen inden for området var for ringe. Hvorfor er der ikke ret mange, der gider at passe gamle? Er det måske, fordi arbejdsvilkårene ikke er så sjove? Er det måske også, fordi lønnen ikke er for god?

Så det er altså også noget med, at de brancher, som har mangel på arbejdskraft, skulle gøre noget mere ud af at fortælle, at her er jobmuligheder, for der er rent faktisk jobmuligheder nogle steder.

Som punkt et siger vi derfor bedre vejledning. Som punkt to siger vi, at virksomhederne altså skal blive bedre til at tiltrække arbejdskraften, når de har brug for arbejdskraften. Og som punkt tre siger vi, at vi er nødt til at hjælpe de virksomheder, som gerne vil, idet de økonomisk bliver tilskyndet til opgaven med at sikre, at der er unge mennesker, som får en uddannelse.

Det forslag, som vi har til behandling nu, tager højde for noget af det. Derfor siger vi: Vi støtter forslaget. Vi ved godt, at det ikke bliver vedtaget. Vi regner med selv at komme med et bedre forslag til oktober, forudsat at regeringen – det kunne jo lade sig gøre teoretisk set, meget teoretisk – ikke kommer med et andet forslag.

Så regeringen har chancen indtil efteråret.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Fru Marianne Jelved som ordfører.

Marianne Jelved (RV):

I Det Radikale Venstre har vi stor forståelse for Socialdemokratiets initiativ, men vi mener ikke, at det er den rigtige måde at løse problemet på. Det er også blevet sagt af de ordførere, der har været oppe allerede, at der er nogle gevaldige

strukturproblemer i erhvervsskolernes praktikpladssituation.

Kl. 23.30

Nu kan jeg ikke huske, hvilken ordfører det var, men jeg tror næsten, at det var Venstres ordfører, der gjorde opmærksom på, at nogle af de voksne, der kommer i revalidering, jo også indgår i hele denne her gruppe af uddannelsessøgende, der skal have praktikpladser. Det forlyder dér, hvor jeg har forhørt mig om spørgsmålet, at man bl.a. meget bruger HK-området til revalidering, hvilket er et stort problem. Og jeg vil gerne appellere til undervisningsministeren om at tage det op med sine ministerkolleger, for det er faktisk temmelig udsigtsløst.

Så der er altså mange problemstillinger, som er komplekse og forbundet med det tema, vi behandler her i aften, og i forbindelse med Socialdemokratiets beslutningsforslag.

Så vil jeg også gerne sige, og det er sådan set en venlig hilsen til mine tidligere samarbejdspartnere i SR-regeringen og til den nye regering, at erhvervsuddannelserne netop er kommet til verden og er stærkt præget af parterne på arbejdsmarkedet. Parterne spiller en utrolig stor rolle i forhold til hele indholdet og strukturen i erhvervsuddannelserne, for måden, erhvervsuddannelserne er indrettet på, herunder også det at sikre, at det er en vekseluddannelse.

Det kan være lidt træls at sidde og høre på, at det er så svært at tage fat i parterne i sådan et spørgsmål her, for de har vitterlig et hovedansvar for erhvervsuddannelsesområdet. Hvis de vil have den indflydelse, de har i dag, har de også et hovedansvar for, at praktikpladssituationen løses.

Så vil jeg gerne bruge lejligheden til at kvittere over for de små og mellemstore virksomheder – det er der også andre ordførere der har gjort – for det er faktisk den del af virksomhederne, som virkelig skaffer praktikpladser, mens de store såkaldte berømte og kendte virksomheder, som ofte bryster sig af at have det store sociale ansvar, relativt tager færrest praktikanter. Det mener jeg politisk er interessant, og det burde vi huske, når vi er ude til store arrangementer med de pågældende virksomheder.

Jeg er overbevist om, at med den konjunktur, vi har i øjeblikket, og de udsigter, vi har foran os i de kommende år, er der stigende brug for fagligt uddannede unge. Jeg er enig i, at vejledningsindsatsen bør ændres. Her har ministeren i øvrigt annonceret, og det var under forberedelse

af den tidligere minister, at ville sætte ind med et reformarbejde.

Jeg vil opfordre regeringen, partierne i øvrigt og Uddannelsesudvalget til at interessere sig for de områder i landet, hvor der faktisk laves forsøg med at skaffe praktikpladser, og hvor det krones med enormt stort held eller dygtighed. Aalborg er et område, hvor der ikke er mangel på praktikpladser, hvor man er gået ind i en forsøgsordning, hvor man har fået, jeg tror det er 2 mio. kr., til at sætte særlige lærerkræfter i stand til at gå ud og opsoge virksomhederne og faktisk skabe praktikpladser.

Derfor vil jeg slutte med en beklagelse over, at den tidligere statsminister, hr. Poul Nyrup Rasmussen, af mange grunde udskrev valget på et forkert tidspunkt. Der var nemlig i forhold til det, vi drøfter her i aften, i forbindelse med finansloven forhandlinger, og de forhandlinger var langt fremme, om et bredt forlig om en flerårsaftale for erhvervsuddannelserne, hvori indgik økonomiske vilkår, der gjorde, at man kunne gøre noget, der ligner det, de gør i Aalborg.

Derfor er min indtrængende opfordring til ministeren at tage fat i parterne. Det har ministeren sagt vil ske. Dernæst at tage fat i partierne og lade os drøfte en flerårsaftale, der ændrer den økonomiske situation for erhvervsskolerne, for de kan ikke løfte den opgave, de skal, med den økonomiske situation, de er i.

Det er ikke, fordi den tidligere regering har forsømt noget. Ja, man kan sige, at den skulle have gjort det 1 år tidligere. Det kunne af forskellige grunde ikke lade sig gøre. Men forhandlingerne om en flerårsaftale for erhvervsskolerne var i gang i efteråret og indbefattede også denne problemstilling. Derfor vil jeg bede ministeren om at tage fat i det. Ministeren behøver ikke svare nu, jeg vil hellere have et ja senere end et nej nu. Det bliver i hvert fald højt prioriteret fra Det Radikale Venstre i de kommende forhandlinger.

Kl. 23.35

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Jeg vil gerne kvittere for, at Det Radikale Venstre er enig i, at det er en kompleks problemstilling.

I Venstre og i Det Konservative Folkeparti er vi meget enige i, at parterne selvfølgelig skal inddrages. Men det er også interessant at vide, om Det Radikale Venstre er interesseret i at medvirke til de eventuelle politiske løsninger, som bliver nødvendige eller kan blive nødvendige

for at løse praktikpladsproblemet, således at det ikke kun er parterne, for det er jo ikke lykkedes, kan man godt sige.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Fru Gitte Lillelund Bech, en meget kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

En meget kort bemærkning til fru Marianne Jelved, den radikale ordfører, skal sådan set bare være: Er det ikke korrekt, at i de flerårsaftalediskussioner, som pågik i efteråret, var man ikke kommet til at diskutere økonomien og eventuelle incitamenter til at skaffe flere praktikpladser?

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jeg vil sige til fru Tina Nedergaard, at jeg synes, det er relevant at fastholde parterne på deres del af ansvaret. De vil meget gerne have indflydelse på de faglige uddannelser. Det synes vi er i orden i Det Radikale Venstre, såfremt de også lever op til det fulde ansvar, nemlig at det er en vekseluddannelse, og derfor kan de ikke slippe for at blive foreholdt denne problemstilling, som vi drøfter her.

Det Radikale Venstre medvirker gerne politisk til at finde løsninger på spørgsmålet, og jeg anerkender Socialdemokratiets initiativ, men jeg mener bare ikke, at det er den rigtige løsning. Men jeg kan da også ærgre mig over, at der ikke er sket noget tidligere her i foråret.

Så til fru Gitte Lillelund Bech, som jo udmærket ved, at jeg ikke selv personligt sad med i de forhandlinger: Jeg vil gerne repetere, at i det udspil, SR-regeringen gjorde til finansloven, var der tre prioriterede områder – plus barselorloven, det var vi jo nødt til – og et af de tre prioriterede områder var en flerårsaftale for erhvervsskolerne. Det står sort på hvidt i det materiale, der blev sendt ud i forbindelse med finansloven. Forhandlingerne var i gang.

Jeg siger som fru Gitte Lillelund Bech, uden at jeg måske vil være helt enig i alt det, fru Gitte Lillelund Bech gerne vil skabe et billede af, at vi ikke var færdige med de forhandlinger. SR-regeringen havde afsat 110 mio. kr. af den ene milliard, der var til rådighed på det tidspunkt, til en flerårsaftale for erhvervsskolerne. Det kan godt være, at det ikke er det rigtige beløb, at der skal flere til.

Men vi giver tilsagn om, at vi vil presse på, for at regeringen får lavet en flerårsaftale for erhvervsskolerne, der også omfatter muligheden for at reservere ressourcer til at gøre noget af det, de gør i Aalborg.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Kan fru Marianne Jelved bekræfte, at der var to drøftelser i forbindelse med finanslovforhandlingerne?

Der var en drøftelse, som vedrørte en flerårsaftale for erhvervsskolerne, som indebar, at der skulle flere penge til erhvervsskolerne under forudsætning af, at de levede op til nogle bestemte kriterier, hvoraf et af kriterierne var at sikre nogle praktikpladser.

Så var der en anden drøftelse, som var en opfølgning på forrige års aftale om sikring af flere praktikpladser. Denne drøftelse foregik af naturlige grunde i en mindre kreds af partier, for det var de partier, som indgik forrige års aftale om praktikpladser.

Der var to drøftelser, og det vil sige, at målsætningen om praktikpladser foregik i begge kredse, men nok primært i den anden kreds.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Det er da bestemt helt sikkert, at når man har indflydelse, skal man også have ansvar, sådan som parterne også rettelig bør have på erhvervsuddannelsesområdet.

Det, jeg egentlig henviste til, var, at finanslovaftalen for 2001, som blev indgået bl.a. med Det Radikale Venstre, jo betød, at man fik indført nogle økonomiske incitamenter, som efter Venstres opfattelse direkte har arbejdet imod intentionerne, hvor man pålagde nye afgifter, men rent faktisk ikke fik skabt flere praktikpladser, hvor man faktisk gjorde det attraktivt for både skoler, elever og virksomheder at få eleverne ind omkring skolepraktikken, inden der blev indgået en uddannelsesaftale med dem. Det var sådan nogle politiske tiltag, jeg tænkte på.

Kl. 23.40

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jeg vil gerne bekræfte hr. Aage Frandsens beskrivelse af forhandlingsforløbene sidste efterår og kan om den mindre kreds om praktikpladsopfølgningen supplere dem, at den daværende undervisningsminister havde en møderække

med arbejdsmarkedets parter om det samme, hvor det blev drøftet, om systemet er for bureaukratisk, om der er barrierer af den type osv. Der ligger altså en masse forarbejde, som den nye minister kan bygge videre på.

Vores holdning til beslutningsforslaget i aften er jo ikke udtryk for, at vi ikke mener, sagen er vigtig. Erhvervsuddannelserne har ingen mening, hvis de ikke kan kobles på den vekseluddannelse. Her vil jeg gerne sige til fru Tina Nedergaard, at vi principielt er helt åbne over for at bruge forskellige veje og har i og for sig meget længe også forsvaret skolepraktikordningen som en måde, hvor man kan skabe de mere fleksible systemer, hvor man kan gå ud og ind, selv om det ideelle selvfølgelig er at få en regulær praktikplads.

Jeg mener ikke, at vi kan tillade os at kaste skolepraktikken ud, for den kan bruges som nøgle eller indgang til nogle varierede forløb med forskellige virksomheder, så man får styrket en egentlig praktik sammen.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Fru Tina Nedergaard for en kort bemærkning, den tredje og sidste.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Fint, jeg forstår godt overvejelserne om skolepraktikordningen, ud og ind-princippet osv. Men er det alligevel ikke bekymrende, at de, der gennemfører uddannelsen med skolepraktik, kommer ud og får så dårlige vilkår, når de skal ud og have ordinær beskæftigelse?

Her mener jeg, at man skal stille sig selv spørgsmålet, om en sådan overrepræsentation i ledighedskøen efterfølgende egentlig ikke betyder, at vi snarere taler om opbevaring end om uddannelse, og spørgsmålet er så, om det er det rigtige værktøj.

Det er Marieanne Jelved reflektere over.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Det er for så vidt rigtigt, og jeg pegede jo selv på, at der er nogle uhensigtsmæssige strukturer i søgningsmønsteret og også i den måde, hvorpå forskellige mennesker, der skal i uddannelsesforløb, kommer i revalidering og kommer ind på områder, hvor det virker udsigtsløst.

Men det er jo hele tiden en afvejning over for det enkelte menneske, for hvis man ikke kan vej-

lede den pågældende til noget andet end HK f.eks., er spørgsmålet, om det alligevel ikke er bedre end slet ingenting. Det er derfor, jeg synes, at skolepraktikken på en eller anden måde må være et redskab, der kan bruges, hvis man ikke kan finde nogen andre løsninger. Men lad os dog drøfte det med et åbent sind.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Fru Line Barfod som ordfører.

Line Barfod (EL):

Da vores ordfører på området, fru Pernille Rosenkrantz-Theil, ikke kan være til stede, skal jeg oplæse hendes tale:

Praktikpladser er en central del af de danske erhvervsuddannelser, fordi man kommer til at afprøve sine tillærte færdigheder i virkeligheden og opnår sammenhæng mellem teori og praksis. Derfor er det meget skidt, at der mangler over 10.000 praktikpladser, og det er nærmest katastrofalt, at antallet af praktikpladser falder i disse år.

Den skolepraktik, som tilbydes de unge, der ikke kan få en praktikplads, er selvfølgelig bedre end ingenting, men den kan ikke give de samme kvalifikationer som en rigtig praktikplads. Problemet er ganske enkelt, at så længe virksomhederne ikke kan finde ud af at oprette de nødvendige praktikpladser, så længe må der være en alternativ ordning.

Socialdemokratiet har foreslået, at der gives et generelt tilskud til praktikpladser for at få oprettet flere pladser her og nu. Enhedslisten mener som udgangspunkt egentlig ikke, at vi som samfund burde give penge til virksomheder, der opretter praktikpladser. Det burde være en elementær pligt for virksomhederne.

Kl. 23.45

Når det er sagt, ved vi godt, at det ikke er tilfældet inden for den gældende kapitalistiske samfundsorden. Derfor synes vi, at det er fornuftigt at give et generelt tilskud til praktikpladser og at gøre det nu.

Socialdemokraternes øvrige forslag vil vi gerne diskutere, og den formulering, der er i selve beslutningsforslaget, nemlig »at gøre erhvervsskolernes præmieringsordning ved frembringelse af uddannelsesaftaler mere hensigtsmæssig«, kan vi støtte.

Så må jeg sige, at regeringens vanvittige spareplaner for erhvervsuddannelserne jo ikke gør det lettere for skolerne at skulle skaffe flere praktikpladser. På erhvervsuddannelserne ople-

ver man i øjeblikket forringelser af dagligdagen, forringelser, som her og nu bl.a. betyder mindre forberedelsestid til lærerne og flere timer, hvor der ikke er lærere til stede.

Kort sagt: Dårligere undervisning, dårligere muligheder for skolerne for at gøre en større indsats for at finde praktikpladser, dårligere undervisning på grund af nedskæringer, bl.a. foranlediget af finansloven.

Det er ikke mærkeligt, at eleverne på erhvervsuddannelserne blokerede undervisningen den 23. maj. Dagbladet Børsen kunne den 13. maj fortælle, at regeringen planlægger at skære 1 mia. kr. på erhvervsskolerne i de næste 4 år - 1 mia. kr. eller 20 pct. af de samlede udgifter til erhvervsskolerne og AMU-centrene.

Når man kender virkeligheden på handelskolerne og de tekniske skoler, som allerede i dag har ondt i økonomien, forekommer V og K's spareplaner helt ufattelige. Virkeligheden for handelsskolerne og de tekniske skoler er jo, at den tidligere regering skar dem ned til sokkeholderne med de årlige grønthøsterbesparelser, som bl.a. har betydet overfyldte klasseværelser, aflyste timer, mangel på vikarer, dårligt undervisningsmateriale og alt for meget frafald.

Hvordan situationen på erhvervsskolerne vil udvikle sig, hvis den borgerlige regerings sparekniv får lov til at skære 1 mia. kr. i de næste år, kan man ikke engang i fantasien forestille sig.

Det er tragikomisk at huske på, hvad V og K sagde under valgkampen i november 2001. Her var der nemlig ikke ende på løfterne om, at både handelsskoler og tekniske skoler skulle have flere penge. Men det er tydeligvis glemt i det øjeblik, regeringsmagten kom i hus. Faktisk er der behov for flere midler til hele uddannelsesområdet, bl.a. erhvervsskolerne, hvis undervisningen skal være ordentlig.

Når regeringspartierne siger nej til f.eks. den hurtige indsats for at få flere praktikpladser, så viser de deres sande ansigt, nemlig at de grundlæggende er ungdomsfjendske og asociale.

Bodil Kornbek (KRF):

Kristeligt Folkeparti er helt enig i intentionerne bag forslaget. Hvem vil ikke gerne problemet med hensyn til manglende praktikpladser til livs? Vi vil da gerne, spørgsmålet er blot hvordan. Og her er vi så ikke helt enige med Socialdemokratiets forslag, om end det i det mindste påpeger problemstillinger, som er nødvendige at tage fat om.

Problemet løses jo ikke ved via tvang og finansiering at skabe praktikpladser, der ikke naturligt udbydes. Blot fordi man skaber flere praktikpladser, skaber man ikke flere arbejdspladser inden for det pågældende felt.

Problemet er vel i bund og grund, at der er uoverensstemmelse mellem efterspørgslen og udbuddet af praktikpladser, således at de fleste unge ønsker de få praktikpladser som f.eks. frisør, mens få ønsker de ubesatte praktikpladser som f.eks. bager.

Nu ved jeg godt, at der er en tendens til, at de unge vælger efter mode og trend, eller efter hvad kammeraterne siger, og det er jo ikke noget, man sådan direkte kan lovgive sig ud af. Det er også her, at skolevejledningen, både i folkeskolen og også på ungdomsuddannelserne, er ekstremt vigtig. Det er vigtigt, at der er den dybde og den information, som gør, at eleverne virkelig har et udbud at vælge ud fra.

Og selv om hr. Aage Frandsen påpeger, at skolevejledning er noget, man i 10-15 år har talt om bør forbedres, må jeg bare sige: Så er det sandelig også på tide, at man tager hånd om det og gør noget ved det, så vi ikke de næste 10 år igen skal tale om de her ting. Så jeg håber, at der bliver taget hånd om det af denne her regering, og det vil jeg og Kristeligt Folkeparti da gerne være med til.

Så hermed i hvert tilfælde en erkendelse af, at skolevejledningen og erhvervsvejledningen er vigtig i den måde, de unge vælger på, og vi skal blive bedre til at vejlede, for det er i hvert fald én måde at løse en del af problemstillingen på.

Et andet område, man også bør komme ind på, er selvfølgelig, at parterne også har et medansvar for uddannelsen og arbejdskraften, hvilket de selvfølgelig også godt er klar over, et ansvar, som jeg også synes de til dels påtager sig.

Kl. 23.50

Så dermed vil jeg også støtte op om ministeren, som siger, at vi må ind i en tæt dialog og dermed skabe de praktikpladser, der er nødvendige på det her område. Det er jeg helt enig med ministeren i.

Et tredje område, man selvfølgelig også skal ind og se på, er hele måden, erhvervsuddannelsen er struktureret på. Er det den rigtige måde, vi gør tingene på? Er det den rigtige måde, vi indretter praktikpladsordningen på? Skal den være mere fleksibel, skal der være nogle andre overgange, osv. osv.?

Det er jo her, vi kommer ind og har et ansvar i Folketinget. Og der vil jeg da gerne sige, at det

er også det, jeg hører her, at vi gerne vil ind i nogle forhandlinger på det her område og dermed også løse de problemstillinger, der er alvorlige, så det kan gøres hurtigst og bedst muligt.

Da vi endnu en gang gerne vil forhandle og også håber, at der sker nogle skred på det her område, må jeg desværre meddele, at vi ikke kan tilslutte os forslaget, fordi det ikke løser problemstillingerne, som de bør løses også på længere sigt. Så om end jeg synes, det er positivt at sætte fokus på disse problemer, må vi desværre sige nej til forslaget.

Lene Jensen (S):

Jeg takker for debatten, og jeg takker for anerkendelsen af initiativet fra et flertal i Folketinget bestående af os selv, SF, De Radikale, Enhedslisten, Kristeligt Folkeparti og Dansk Folkeparti, som alle har kvitteret for, at vi har taget det her initiativ.

Selv om det er en sen time, hvor vi sandsynligvis alle sammen ville lave noget andet, hvis vi ellers kunne, kan jeg konstatere, at hvis ikke vi havde fremsat det her forslag, havde vi ikke fået denne her debat. Det havde vi ikke. Vi havde stadig væk gået rundt og ventet på, at der skulle ske et eller andet.

Må jeg minde om kronologien i det her. Som der er redegjort for fra denne talerstol af andre ordførere, var der et forløb i gang. Der kom et regeringsskifte, der var forventninger om, at de tal, der var på trapperne, var bedre end dem, vi så sidste år; det var de rygter, der gik blandt de faglige udvalg. Så kom der nogle tal, som var markant dårligere, og som rent faktisk er rekord i den tid, hvor man har registreret antallet af praktikpladser. Vi skrev så et brev til ministeren og truede i voldsomme vendinger med, at vi ville fremsætte det her forslag, hvis ikke ministeren tilkendegav, at ministeren ville gøre noget her og nu. Det tilkendegav ministeren så at hun ikke ville, så derfor fremsatte vi det her forslag.

Jeg er enig med de ordførere, der har fremhævet, at der her er tale om en særdeles kompleks problemstilling, som skal løses på den lange sigt på en helt anden måde end det, vi har foreslået. Og det er sådan set også derfor, at vi i forslaget har skrevet, at det her skal være en tidsbegrænset forøjelse.

Der var en kendt økonom, der engang sagde, at på lang sigt er vi alle døde. Så galt går det forhåbentlig ikke, men det er en understregning af, at hvad der sker på lang sigt, er interessant, men

det er altså også interessant, hvad man kan gøre her og nu.

Jeg har med tilfredshed konstateret – og det er ikke nogen overraskelse – at alle sådan set byder ind på og gerne vil være med til at løse denne her problemstilling. Og jeg har også med et lille fiffigt smil noteret mig, at der er ingen, der har forsøgt at komme med andre forklaringer på, at antallet af praktikpladser aldrig har været så højt som dengang, der var et tilskud som det, vi har foreslået genindført. Den vil jeg gerne have lov til at lade stå et øjeblik.

Jeg er også glad for, at der ikke er nogen, der under debatten har sat spørgsmålstegn ved selve værdien af vekselluddannelsesprincippet. Det synes jeg er interessant at notere sig. Jeg har også noteret mig, at der ikke er nogen, der i debatten har peget på reel adgangs begrænsning som en måde at løse mismaskproblematikken på.

Så er der kommer to indvendinger, som jeg godt kort vil kommentere. Den ene, som vi hørte fra Venstre, De Konservative og Dansk Folkeparti, var, at det at gennemføre en tilskudsordning finansieret via AER ville gå ud over virksomhedernes konkurrenceevne. Jeg må sige, at når man taler med virksomhederne om, hvad der har betydning for deres konkurrenceevne, mener jeg sådan set også, at man ganske tit hører, at er der noget, der klemmer, så er det, når man står og mangler kvalificeret arbejdskraft.

Jeg har det skidt med, at man på den ene side græder over at mangle kvalificeret arbejdskraft og på den anden side har svært ved at afse tiden og pengene til at uddanne morgendagens kvalificerede arbejdskraft. Derfor synes jeg, der ved lejlighed kunne være behov for at diskutere begrebet konkurrenceevne i en moderne vidensøkonomi.

KL 23.55

Det andet, jeg noterede mig, var indvendingen om, at de ordninger, der er nu, er uigennemsigtige, at de er svære at overskue, og at de er bureaukratiske.

Jeg vedgår gerne, at tidligere regeringer sådan set har gjort en del og er kommet med forskellige tiltag for at bedre situationen, og det kan godt være, at det er gået hen og er blevet uoverskueligt. Så meget desto mere årsag kan man sige der er til at rydde op på den lange sigt, men altså også på den korte sigt, sådan som vi foreslår det.

Må jeg så sige noget om det dér med, hvad man ellers kan gøre. Jeg vil gerne takke Enheds-

listen, det var vist det eneste parti, der noterede sig, at vi i forslaget også lægger op til en ændret præmieringsordning på skolerne for at skabe de rette incitamenter til, at skolerne kan opføre sig endnu mere fornuftigt, end de gør.

Hvor ville jeg dog have elsket, hvis det, der havde været oplægget til denne debat, havde været: Kære Socialdemokrati, det dér med tilskud kan vi ikke være med til, for det går vi ikke ind for. Men vi kan godt se, at det her er så stort et problem, det er et rekordstort problem nu, at noget må gøres. Så vi støtter det dér med i en fart at lave incitamentsordningerne om. Vi går ind for, at vi sammen finder en pulje, der kan understøtte modellen fra Aalborg og fra Århus, der hedder, at man simpelt hen sender nogle folk i marken og skaber den direkte kontakt til virksomhederne for den vej rundt at få mobiliseret nogle flere praktikpladser her og nu, mens vi taler om, hvordan det skal være på den lange sigt, hvor der forhåbentlig stadig væk er liv både i os og i dem, der søger en praktikplads. Det ville jeg have elsket, men sådan fik vi det desværre ikke.

Ministeren sagde i sit oplæg, at hun håbede, at denne diskussion kunne lukke – og jeg citerer – »eftertrykkeligt for det her forslag, i og med at det bliver afvist.«

Der er ikke lukket for det her forslag. Det er der ikke. Det, der er åbnet for, er en vilje fra vores side til at være med til at kigge på det her også på den lange sigt. Men hvis der ikke sker noget, og hvis det stadig væk er henvisninger til de her grundlæggende strukturer, der skal laves om, så genfremsætter vi det, vel vidende at det ikke samler noget flertal. Jeg noterede mig jo, hr. Aage Frandsen heller ikke mente, at det var meningen, at det skulle det. Jo, gu er det meningen ud fra den betragtning, at nogen må gøre noget.

Jeg ved godt, at en regering, som jeg havde et nært forhold til, i tidligere tider kunne have gjort det her. Og jeg er også glad for, jeg på den her måde kan underholde i så sen en natte-time. Det vidner da om udbredt humoristisk sans, ikke mindst hos mig selv. Men når vi alligevel gør det på det her tidspunkt, er det jo, fordi der er tale om rekordstore tal. Det synes jeg man skulle tage alvorligt. Det gør vi i Socialdemokratiet.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg har sådan set to spørgsmål til den socialdemokratiske ordfører. For hvis nu generelle tilskud er så godt, som Socialdemokratiet hævder i

det her forslag, om ikke andet så til, som Socialdemokratiet siger: at løse de kortsigtede problemer – hvorfor valgte Socialdemokratiet så i den tidligere SR-regering at afskaffe tilskuddet i 1997, hvis man nu virkelig mener, det var så godt? Det var det første spørgsmål.

Det andet spørgsmål er: Det her med skolerens direkte kontakt til virksomhederne, det op-søgende arbejde, kan den socialdemokratiske ordfører fortælle mig: Hvad er det, der hindrer, at skolerne ikke kan gøre det i dag? Hvis vi ser, at man kan gøre det i Aalborg og Århus, hvorfor kan man så ikke gøre det alle andre steder?

Eller det er måske Socialdemokratiets sådan generelle tankegang, at hvis der er nogen, der har gjort det ad frivillig vej, må vi hellere indføre det tvungent og give et tilskud efterfølgende, hvis vi skal have alle til det. Er det det, Socialdemokratiet vil?

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Jeg synes, det er en fordel, at vi kommer helt ind til kernen og så taler direkte snak; det kan jeg godt lide hos fru Lene Jensen.

Det er ikke så underligt, at man har flere elever ansat i virksomhederne, når man har et højt løntilskud over en kortere periode. Hvis man nu antager, at man afsatte et særligt løntilskud til alle, der hed Tina Nedergaard på det danske arbejdsmarked, sådan at man nærmest kunne få mig gratis eller endda få penge for det, er der også en vis sandsynlighed for, at jeg lettere fik job end den, der ikke fik noget tilskud.

Det, man aldrig tager højde for i de beregninger, er fortrængningseffekten af andre grupper på arbejdsmarkedet, og det er dybt problematisk, for den ordning var usædvanlig dyr og kostede adskillige milliarder kroner. I øvrigt var der også over statskassen penge inde i det.

Kl. 0.00

(Kort bemærkning).

Lene Jensen (S):

Til fru Tina Nedergaard vil jeg sige, at det er da korrekt, at det er lettere at finde beskæftigelse med tilskud. Det lyder næsten, som om fru Tina Nedergaard har erfaring for det.

Men jeg vil sige, at det, vi foreslår, er jo også, at denne ordning hviler i sig selv blandt arbejdsgiverne. Og således vil der ske en omfordeling til de arbejdsgivere, som kan og har mulighed for at tage mange elever, fra dem, som ikke har det. Og man kan så diskutere, om det er fair.

Til fru Gitte Lillelund Bech vil jeg sige: Hvorfor afskaffe det, hvis det var så godt? Det synes jeg faktisk SF's ordfører redegjorde rimelig godt for ved at sige, at man på det tidspunkt havde en konjunktursituation, der gav grund til at tro, at det kunne man klare. Det har senere vist sig, at det kunne man ikke, og det var så årsagen til, at der kom nogle andre mindre tiltag, som altså heller ikke har vist sig at have effekt. Det er også derfor, at vi – tryghedssøgende, som vi er – vælger at foreslå, at vi søger tilbage til noget, som vi kunne se virkede, i en tidsbegrænset periode.

Må jeg sige omkring det opsøgende arbejde: Grunden til, at man ikke gør det på skolerne, er, at man ikke har tid; man underviser. Og der er ikke for mange penge at gøre godt med. Men det er jo tydeligvis ikke noget, som denne her regering har tænkt sig at gøre noget ved.

Projektet i Aalborg har man fået særskilt tilskud til, og det var sådan set det, der kunne være befriende, hvis man i en fart kunne melde ud, at det kunne man gøre.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Fru Lene Jensen var meget bekymret over, at virksomhederne tillader sig at sige, at de mangler kvalificeret arbejdskraft. Det synes jeg nu er fuldt ud berettiget, når virksomhederne gør det, for et af problemerne er, at de ikke kan få den arbejdskraft, de har behov for, og derfor vil det tilskud, som Socialdemokratiet er så varme fortalere for, ikke have nogen effekt. For det nytter ikke noget, at vi uddanner flere f.eks. HK'ere, hvis det er bagere, man mangler på arbejdsmarkedet.

Mener fru Lene Jensen virkelig, at et generelt løntilskud vil afhjælpe det mismaskproblem, der er her?

Desuden vil jeg gerne bede fru Lene Jensen svare på, om det er Socialdemokratiets opfattelse, at elevløningerne ude på arbejdsmarkedet er for høje, og at det er derfor, man gerne vil kompensere via et generelt løntilskuds/afgiftssystem.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg vil spørge fru Lene Jensen: Hvis fru Lene Jensen virkelig er så begejstret for den aalborgensiske model, hvorfor er det så ikke lige præ-

cis den model i detaljer, som Socialdemokratiet har foreslået her?

Nu forstod jeg jo på den tidligere ordfører, at der også i den lidt mindre kreds havde været forhandlinger i efteråret om, hvordan man kunne styrke praktikpladssituationen. Jeg vil så spørge fru Lene Jensen: Var det den løsning, som SR-regeringen ønskede at tage i efteråret og forhandle på plads med venstrefløjen, vel vidende at den radikale ordfører for en halv time siden har sagt, at det her fører til intet?

Jeg vil da gerne have løftet sløret for, hvad det var, man ville have gjort i efteråret. Var det lige præcis det, der er her?

(Kort bemærkning).

Lene Jensen (S):

Til fru Tina Nedergaard vil jeg sige, at behovet for kvalificeret arbejdskraft synes jeg også det er o.k. at virksomhederne gør opmærksom på. Jeg synes så også, det er o.k., at man vælger at kigge ud i fremtiden, så vi slipper for den dér, der hedder, at når det går rigtig, rigtig stærkt, har vi ikke tid til uddannelse. Når det går rigtig, rigtig dårligt, har vi ikke råd. Det kniber med den strategiske planlægning.

Så vil jeg sige om det dér med, om elevløningerne er for høje, siden man skal have tilskud, at hvis det var sådan, at arbejdsmarkedet var et perfekt marked, så var der nogle andre spilleregler, der gjaldt, end dem, der rent faktisk gælder. Arbejdsmarkedet er ikke et perfekt marked.

Må jeg så sige til fru Gitte Lillelund Bech med hensyn til, hvad det var, den tidligere regering havde tænkt sig: Fru Gitte Lillelund Bech er jo så privilegeret, at hun godt ved, at de forhandlinger har jeg ikke været en del af.

Det, jeg bare synes er vigtigt at påpege, når man hører det dér med: Hvordan kan det være det kommer nu, hvorfor kom det ikke for 1 eller 2 eller 3 år siden, at det, der er det ekstraordinære, det ekstra ekstraordinære lige nu, er, at vi har danmarksrekord i mangel på praktikpladser. Det er danmarksrekord. Og det er høvlehamrende alvorligt.

Det har også været alvorligt før. Men det, vi ser nu, er jo, at den aftale, som blev indgået for 2 år siden, ikke virker, i modsætning til de rygter, der var om, hvad det var for tal, der var på vej.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Blot til fru Lene Jensens orientering: Vi har sat danmarksrekord hver eneste måned gennem de seneste 2 år; det er jeg bekendt med.

Under fru Lene Jensens ordførertale blev det nævnt, at Det Konservative Folkeparti og Venstre ikke har kvitteret for initiativet. Jeg vil bare spørge fru Lene Jensen, om hun ikke godt kan forstå, at vi ikke kvitterer for et initiativ, som nu atter sår tvivl om, hvorvidt et tilskud er på vej til virksomhederne.

Rent faktisk har det været en problemstilling, som virksomhederne måtte operere under gennem en længere periode. Under den tidligere regering, hvor der var en radikal undervisningsminister, var det jo helt fast kutyme, sådan i hvert fald månedligt, i dagspressen at give udtryk for, at Socialdemokratiet ønskede et generelt tilskuds/afgiftssystem. Det skabte faktisk usikkerhed dengang, og det skaber usikkerhed nu.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Ja, nu var det jo fru Lene Jensen, som selv bragte på banen, at den tidligere regering havde forhandlinger gående også omkring økonomien, og som jeg forstod på andre ordførere, var det jo så med den mindre kreds, som stod bag den tilskudsordning, som er lavet for 2 år siden.

Så derfor måtte jeg have en formodning om, at fru Lene Jensen faktisk også vidste, hvad det var, der foregik, eller om ikke andet at kunne blive briefet af sine folketingskolleger.

Så derfor bliver jeg altså nødt til at spørge en gang mere: Var det det her, Socialdemokratiet ville, også i den tidligere regering? Og var det også det, den tidligere undervisningsminister ville?

(Kort bemærkning).

Lene Jensen (S):

Jeg vil gerne understrege, at når vi har fremsat et forslag som det, vi har her, er det sådan set ikke, fordi vi synes, det er sjovt eller for den sags skyld vanvittigt konstruktivt at bruge en sen time som denne på at diskutere det, så er det, fordi der er brug for noget handling her og nu.

De ting, der har været på dagsordenen i den tidligere regerings tid, har jo også været af den

mere langsigtede slags. Jeg skal fortsat ikke gøre mig klog på noget, jeg ikke ved noget om – det er faktisk noget, der kan anbefales – men blot konstatere, at når fru Tina Nedergaard bringer spørgsmålet op, om vi ikke kan forstå, at der ikke er i det mindste jubel over, at der er nogen, der gider sætte det her på dagsordenen, at nej, det kan jeg faktisk ikke forstå.

Det havde været utrolig let at forhindre os i at fremsætte det her forslag, hvis det svar, som vi havde fået på vores brev af den 25. april, for det første foruden løftet om at lave noget, der er langsigtet, også havde indeholdt en anerkendelse af, at det også er nødvendigt at gøre noget her og nu, sådan at de – om det nu er 10.000 eller 11.000 unge, eller hvor mange det er, der har problemet – kan se, at der er noget på trapperne nu, og ikke noget, der skal igennem lange og trange forhandlinger, og som måske kan blive til noget i år 2003. Det er nu, der er brug for lindring.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Undervisningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i dag, onsdag den 29. maj 2002, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 00.09